

Interfaith Dialogue

ภูมิหลัง

- ไทยได้ให้ความสำคัญกับการเสวนาระหว่างศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างสันติภาพทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยได้เข้าร่วมการเสวนาดังกล่าวในการประชุมระหว่างประเทศหลายกรอบ อาทิ กรอบสหประชาชาติ (Alliance of Civilizations, Interfaith Dialogue and Cooperation for Peace) และกรอบภูมิภาค (ASEAN, ASEM และ Asia Pacific Regional Interfaith Dialogue) ทั้งนี้ ไทยยังได้ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจอันดีภายในประเทศระหว่างคนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติและศาสนา อาทิ การจัดให้มีการพบปะกันระหว่างผู้นำศาสนาทุกเดือน การดำเนินโครงการนำเยาวชนจากภาคใต้ไปทัศนศึกษาในภาคอื่นๆ ของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศในกรอบ Interfaith Dialogue รวม 3 รายการในช่วงการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ สมัยประชุมที่ 62 เมื่อเดือนกันยายน 2550 โดยที่ประชุมต่างๆ ดังกล่าวมีมติที่สอดคล้องกันในเรื่องของการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนต่างศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการก่อการร้ายในระยะยาว และช่วยส่งเสริมสันติภาพของโลก ทั้งนี้ สาระสำคัญของการประชุมดังกล่าวมีดังนี้

(1) การประชุม Alliance of Civilizations (AoC) ซึ่งที่ประชุมเน้นการส่งเสริมเครือข่ายพันธมิตรระหว่างอารยธรรม ความเชื่อ และศาสนาต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมในมิติด้านการศึกษา เยาวชน และสื่อมวลชน ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสันติภาพ และเน้นการส่งเสริมยึดถือหลักคุณธรรมร่วมกันในสังคม อาทิ หลักขันติธรรม (tolerance) รวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

(2) การประชุม Interfaith Dialogue and Cooperation for Peace ที่ประชุมเน้นความสำคัญของการเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งสันติ (culture of peace) ซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวัฒนธรรมการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน (culture of respect) ทั้งนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมหลักขันติธรรม (tolerance) การเคารพต่อความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่สันติภาพในที่สุด รวมทั้งเน้นการดำเนินงานที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและส่งผลถึงสังคมโดยรวม ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ส่งเสริมการนำผลการหารือระหว่างกันไปปฏิบัติโดยเน้นการส่งเสริมบทบาทของเยาวชนและสื่อมวลชนในฐานะเครื่องมือในการส่งเสริมสันติภาพ

(3) การประชุม High-Level Dialogue on Interreligious and Cooperation for Peace ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ย้ำความสำคัญของหลักขันติธรรม และการเคารพความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งไทยได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมสันติภาพมาโดยตลอด โดยเน้นบทบาทของเยาวชนและสื่อมวลชนของประเทศไทยและประเทศต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษา ที่เน้นการเคารพความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม

- เมื่อวันที่ 15-16 มกราคม 2551 นายมนตรีสวัสดิ์ ชูโต ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมประจำปีครั้งแรกของกลุ่ม AoC ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน โดยหัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้กล่าวถ้อยแถลงว่า รัฐบาลไทยจะให้การสนับสนุนทางการเงินต่อ

การดำเนินงานของ AoC ผ่านกองทุน AoC Trust Fund จำนวน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ และกล่าวถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของไทยซึ่งสอดคล้องกับแผนอนุวัติการของ AoC

• ไทยได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมในการประชุม interfaith dialogue ในกรอบเอเชียแปซิฟิก โดยล่าสุด คณะผู้แทนไทยได้เข้าร่วมการประชุม Asia-Pacific Regional Interfaith Dialogue ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 3-6 เมษายน 2551 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา โดยผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้แทนจากประเทศต่างๆ ใน ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 15 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอาเซียน 10 ประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฟิจิ ติมอร์- เลสเต และปาปัวนิวกินี โดยคณะผู้แทนแต่ละประเทศส่วนใหญ่ประกอบด้วยผู้แทนศาสนาต่างๆ ผู้แทน ภาครัฐ และผู้แทนสื่อมวลชน สำหรับคณะผู้แทนไทยประกอบด้วยผู้แทนจากศาสนาต่างๆ 5 ศาสนาหลัก ผู้แทนกรมการศาสนา และผู้แทนสื่อมวลชน โดยมีรัฐบาลออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย เป็นเจ้าภาพร่วม การประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมต่อเนื่องจากการประชุม Asia-Pacific Regional Interfaith Dialogue ครั้งที่ 1 ที่เมืองยอร์กยาคาตาร์ อินโดนีเซีย ปี 2548 ครั้งที่ 2 ที่เมืองเซบู ฟิลิปปินส์ ปี 2549 และครั้งที่ 3 ที่เมืองไวตังกิ นิวซีแลนด์ ปี 2550 ที่ประชุมได้รับรองเอกสารการประชุมและกำหนด Action Plan ร่วมกัน (Phnom Penh Dialogue 2008 on Interfaith Cooperation for Peace and Harmony) โดยมุ่งเน้นไปที่การดำเนินการใน 3 มิติหลัก คือ Education and Capacity Building, Conflict Resolution and Capacity Building และ Grassroots Initiatives

Suggested Talking Points

• Thailand attaches great importance to interfaith dialogue and cooperation in the national, regional and international frameworks. In Thailand, religious leaders of different beliefs meet monthly to discuss issues of common interest and enhance cooperation as well as mutual understanding among people of different faiths. In addition, we recognize youths and the media's roles in strengthening harmonious society and generating trust and tolerance among people with diverse cultural backgrounds. We also encourage youths from southern provinces of Thailand to visit communities in other parts of the country to learn how people of various faiths, culture and religions live in peaceful co-existence.

• During 3-6 April this year, the Thai delegation attended the fourth Asia-Pacific Interfaith Dialogue Meeting in Phnom Penh. The delegation comprises religious leaders, as well as representatives from government agencies and the NGOs and the media. Through this meeting, participants had an opportunity to share among them best practices of interfaith activities and cooperation conducted in their countries. In addition, the meeting provides a useful forum for regional networking among the participants, which will benefit their future and common endeavour both in national and regional framework.

• Thailand urges all friendly countries to raise awareness of the international community about the importance of commonly shared values, regardless of faiths or religions; namely, non-violence, tolerance, mercifulness and moderation, which help create an environment conducive to peace, tolerance and understanding among people of different faiths and culture.

กองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ
กรมองค์การระหว่างประเทศ
23 พฤษภาคม 2551

การประชุม ASEM Interfaith Dialogue

การประชุม ASEM Interfaith Dialogue เป็นข้อริเริ่มของอินโดนีเซียและสหราชอาณาจักร ที่ได้ รับการรับรองจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส ASEM (SOM) เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 2547 ที่กรุงฮานอย

วัตถุประสงค์ของการประชุม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างความเชื่อ (faith) / ศาสนาต่างๆ ในเอเชียและยุโรป ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสกัดกั้นกลุ่มแนวความคิดรุนแรง โดยผู้เข้าร่วม การประชุมส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาครัฐ ผู้นำศาสนา นักวิชาการทางศาสนา สื่อมวลชน รวมทั้งผู้สังเกตการณ์จากองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น OIC และ UNESCO

ประเทศผู้ร่วมอุปถัมภ์ (co-sponsor) ในการประชุมครั้งแรกเมื่อปี 2548 มี 8 ประเทศ และ 1 องค์กร¹ ในการประชุมครั้งที่ 2 ปี 2549 มี 11 ประเทศ² และในการประชุมครั้งที่ 3 เมื่อปี 2550 มี 14ประเทศ³ โดยประเทศผู้ร่วมอุปถัมภ์จะมีบทบาทในการพิจารณาหัวข้อ รูปแบบ รายละเอียดต่างๆ และรับรองเอกสารของการประชุม รวมทั้งจะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรกในการส่งผู้ดำเนินการประชุม (moderator) และวิทยากร (panelist) เข้าร่วมในการประชุม ทั้งนี้ ไทยได้ร่วมอุปถัมภ์การประชุมฯ ตั้งแต่ ครั้งแรก เนื่องจากเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการประชุมสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุน การส่งเสริมความเข้าใจอันดี และการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของศาสนา / ความเชื่อต่างๆ รวมทั้งการมีเวทีหารือระหว่างวัฒนธรรมและอารยธรรมที่แตกต่างกัน

รูปแบบการหารือ แบ่งเป็นการประชุมเต็มคณะ (Plenary Session) และการประชุมคณะทำงาน (Working group 4 (กลุ่ม และมี drafting committee ซึ่งประเทศเจ้าภาพและประเทศ ผู้อุปถัมภ์ร่วมพิจารณาร่างเอกสารผลการประชุม เพื่อเสนอให้ที่ประชุมเต็มคณะรับรองให้ความเห็นชอบในช่วงปิดการประชุม

การประชุม ASEM Interfaith ครั้งที่ 1

อินโดนีเซียและสหราชอาณาจักรเป็นเจ้าภาพร่วมจัดขึ้นเมื่อวันที่ 21-22 ก.ค. 2548 ที่เมืองบาห์ลี โดยมี theme หลัก คือ “ Building Inter-Faith Harmony within the International Community” เน้นการให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาและการให้ประชาชนได้รับสิทธิต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มี การเลือกปฏิบัติทางศาสนา

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาครัฐ ผู้นำศาสนา และนักวิชาการทางศาสนาจากสมาชิก ASEM⁴ องค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference – OIC), คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union), มูลนิธิเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Foundation – ASEF), และ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

ผลการประชุม ที่ประชุมได้ให้การรับรอง Bali Declaration ซึ่งย้ำเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิก ASEM ที่จะร่วมกับประชาคมโลกในการต่อต้านการใช้ความรุนแรงที่ใช้ศาสนาเป็นข้ออ้าง และเห็นชอบให้มีการหารือระหว่างศาสนาต่างๆ อย่างต่อเนื่องต่อไป นอกจากนี้ ได้ผนวกข้อเสนอแนะของที่ประชุมกลุ่มย่อย 4 กลุ่มเกี่ยวกับบทบาทของวงการต่างๆ ในการส่งเสริมสมานฉันท์ทางศาสนา

¹ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย เดนมาร์ก สเปน และคณะกรรมการการยุโรป

² ไทย เบลเยียม ฟินแลนด์ กรีซ ไอร์แลนด์ โปรตุเกส อินโดนีเซีย จีน เยอรมนี สาธารณรัฐเกาหลี และสหราชอาณาจักร

³ ไทย ออสเตรเลีย ไชปรัส เดนมาร์ก ฟินแลนด์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย มองโกเลีย เนเธอร์แลนด์ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ สเปน และสหราชอาณาจักร

⁴ สมาชิก ASEM (ก่อนรับสมาชิกใหม่) มี 35 ประเทศและ 1 องค์กร ได้แก่ EU 25 ประเทศ เอเชีย 10 ประเทศ และคณะกรรมการยุโรป

บทบาทของไทย อธิบดีกรมสารนิเทศร่วมเป็นผู้ดำเนินการประชุม (moderator) ในการประชุมกลุ่มย่อย เรื่องการศึกษา และ ผศ. ดร.จรัญ มะลูลีม อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมเป็นวิทยากร (panelist) ในการประชุมกลุ่มย่อยเรื่อง "Barriers to Interfaith Harmony"

การประชุม ASEM Interfaith Dialogue ครั้งที่ 2

ไซปรัสและมาเลเซียเป็นเจ้าภาพร่วมจัดขึ้นเมื่อวันที่ 3-5 ก.ค. 2549 ที่เมือง Lamaca ไซปรัส โดยมี theme หลัก คือ "Interfaith understanding and cooperation for a peaceful world" เพื่อสานต่อการหารือ IFD ครั้งที่ 1 และเน้นการนำวัตถุประสงค์ของปฏิญญาบาห์ลีไปปฏิบัติและได้จัดทำแผนปฏิบัติการ Lamaca เพื่อใช้เป็นแนวทางความร่วมมือระหว่างกันต่อไป

ผู้เข้าร่วมประชุม สมาชิก ASEM) ก่อนรับสมาชิกใหม่(จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี โรมานีเย บัลแกเรีย สำนักเลขาธิการอาเซียน Holy See มุลินธิเอเซีย-ยุโรป Arab League สภายุโรป และ UNESCO

ผลการประชุม ที่ประชุมรับรองเอกสารแผนปฏิบัติการ Lamaca (Action Plan) ภายใต้หัวข้อ "Interfaith Understanding and Cooperation for a Peaceful World" ซึ่งระบุแผนการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างศาสนาต่างๆ บทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการหารือระหว่างศาสนา และส่งเสริมให้สังคมที่มีความหลากหลายของศาสนาและเชื้อชาติสามารถอยู่ด้วยกันได้อย่างสันติ

บทบาทไทย พระอนิธมาน ธมฺมสากิโย เป็นวิทยากรในการประชุมเต็มคณะ และนางสนิทสุดา เอกชัยร่วมเป็นวิทยากรในคณะทำงาน "Role of Media in Promoting IFD" ในขณะที่อธิบดีกรมยุโรป (หัวหน้าคณะ) ร่วมอภิปรายในคณะทำงาน " Religion and Multi- ethnic Societies"

การประชุม ASEM Interfaith Dialogue ครั้งที่ 3

จีนและอิตาลีเป็นเจ้าภาพร่วมจัดขึ้นเมื่อวันที่ 21-18มิ.ย. 2550 ที่เมืองนานจิง จีน โดยมี theme หลัก คือ "Deepening Interfaith Dialogue for Peace, Development and Harmony" เพื่อเน้นความคืบหน้าในการดำเนินการของปฏิญญาบาห์ลีและแผนปฏิบัติการ Lanarca และต่อยอดความพยายามในการส่งเสริมความสามัคคีระหว่างศาสนาภายใน ASEM และนานาชาติประเทศ ผ่านหัวข้อในการหารือ เช่น พัฒนาการภายใต้โลกาภิวัตน์ สันติภาพและความมั่นคง การศึกษา และการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของต่างความเชื่อ

ผู้เข้าร่วมประชุม สมาชิก ASEM⁵ Holy See มุลินธิเอเซีย-ยุโรป OIC และ UN

ผลการประชุม ที่ประชุมรับรองเอกสารผลการประชุม Nanjing Chair Statement ที่สะท้อนผล การหารือให้เห็นถึงความสำคัญของความสมานฉันท์ของทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มความคิด การศึกษา และการเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นว่า จะสามารถสร้างเสริมความเข้าใจอันดีและลดอคติทางศาสนา / ความเชื่อที่แตกต่างในสังคมได้ และได้มีการระดมสมองว่า ควรนำข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างไร

บทบาทไทย พระสุธีวรญาณ ร่วมเป็น panelist ในคณะทำงาน "Interfaith Dialogue and Peace" ผศ. ดร.เลขา ปิยะอัจริยะ ร่วมเป็น panelist ในคณะทำงาน "Interfaith Dialogue and the Promotion of Cultural and Education" ในขณะที่อธิบดีกรมยุโรป (หัวหน้าคณะ) ร่วมอภิปรายในคณะทำงาน "Interfaith Dialogue and Social Cohesion and Development"

⁵ สมาชิกใหม่อีก 8 ประเทศ และ 1 องค์กร คือ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย ปากีสถาน มองโกเลีย โรมานีเย บัลแกเรีย และสำนักเลขาธิการอาเซียน (รวมสมาชิก ASEM ทั้งหมด 43 ประเทศและ 2 องค์กร)

การประชุม ASEM Interfaith Dialogue ครั้งที่ 4

ในคราวนี้ ไทยได้เป็นเจ้าภาพร่วมกับเนเธอร์แลนด์จัดประชุม ASEM Interfaith Dialogue ครั้งที่ 4 ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ระหว่างวันที่ 3- 5มิ.ย.2551 โดย รัฐมนตรีว่าการฯ ได้ เข้าร่วมในพิธีเปิดการประชุม ในฐานะประธานร่วม และไทยจะส่งผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4คน เป็น panellist คือ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา รศ.ดร.สุวรรณา สถาอานันท์ รศ.ดร.ภัทรพร สิริกาญจน และนายदनัย จันทร์เจ้าฉาย ทั้งนี้ การเป็นเจ้าภาพร่วมของไทยเกิดจากการที่ไทยเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการประชุมมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนการส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของศาสนา / ความเชื่อ / วัฒนธรรมต่างๆ

ความคาดหวังของการประชุมครั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ไทยจะเป็นประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แต่ไทยก็ให้ความเคารพสิทธิในการนับถือศาสนาอื่น และพระมหากษัตริย์ก็ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกของศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม ในการประชุมครั้งนี้ จะเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่ดีจากนานาประเทศในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและสร้างสรรค์ ซึ่งวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิของไทยทั้ง 4 จะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีในการประชุมกลุ่มย่อย

Suggested talking points

- Thailand welcomes the opportunity to co-host the 4th ASEM Interfaith Dialogue with the Netherlands under the general theme of "Interfaith Dialogue in Practice: Sharing Best Practices" in Amsterdam, during 3 – 5 June 2008.
- Thailand hopes that we can achieve the primary objective of the Dialogue which is to encourage better understanding among religions by exchanging ideas and experiences to co-exist peacefully. Thailand supports the idea of "Unity in diversity," which led us to accept the Netherlands' proposal to co-host this important meeting.
- In addition to the ASEM Interfaith Dialogue, we are enthusiastic in other interfaith frameworks, such as Conference on Interfaith Cooperation for Peace, Asia-Middle East Dialogue (AMED), ASEAN Regional Forum (ARF), Asia-Pacific Regional Interfaith Dialogue, and Friends of the Alliance of Civilizations.

กองยุโรป 1 กรมยุโรป
กระทรวงการต่างประเทศ
15 พฤษภาคม 2551